

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Plats och tid Jan Sahléns tjänsterum, kommunhuset, våning 4, 09.00-12.00

Beslutande ledamöter
Jan Sahlén (S)
Gudrun Sjödin (S)
Jon Björkman (V)
Ida Stafrin, (C)
Thomas Tillström (M)

Ej beslutande ersättare ---

Övriga närvarande
Tjänsteman
Peter Carlstedt, kommunchef
Susanne Königsson, chef samhällsavdelningen
Maria Hedman, kommunsekreterare

Justerare Ida Stafrin (C)

Justerings plats och tid Förvaltningen 6 november

Underskrifter

Sekreterare

Maria Hedman

Paragrafer

§§ 125 -- 137

Ordförande

Jan Sahlén (S)

Justerare

Ida Stafrin (C)

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Organ Kommunstyrelsens arbetsutskott

Sammanträdesdatum 2018-11-06

Protokollet anslås 2018-11-07 Anslaget till och med 2018-11-28

Förvaringsplats för protokollet Kommunledningsförvaltningen Sista datum för överklagande 2018-11-28

Underskrift

Maria Hedman

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Ärendelista

§ 125 Dnr KS 2018/14 Information.....	3
§ 126 Dnr KS 2018/669 Reglementen för Kommunstyrelsen och övriga nämnder i Kramfors kommun.....	4
§ 127 Dnr KS 2018/698 Renhållningstaxa 2019.....	8
§ 128 Dnr KS 2018/696 Taxor och avgifter, samt riktlinjer för uthyrning av kommunala idrotts- och fritidsanläggningar 2019	11
§ 129 Dnr KS 2018/689 Taxa för kommunens verksamhet enligt miljöbalken, plan- och bygglagen med flera	13
§ 130 Dnr KS 2018/699 Investeringsfond och taxejusteringar – VA verksamheten 2019-2021	16
§ 131 Dnr KS 2018/661 Svar på motion om utökad tid i kommunal förskola	20
§ 132 Dnr 2018/662 Svar på motion om kostnadsfritt vattenprov i Kramfors kommun.....	23
§ 133 Dnr KS 2018/70 Svar på medborgarförslag om en trafiksäker miljö i Lunde	25
§ 134 Dnr KS 2018/526 Riktlinje för likabehandling och mångfald	27
§ 135 Dnr KS 2018/630 Initiera upphandling för rivning av byggnader	29
§ 136 Dnr KS 2018/611 Funktionshinderspolitik.....	31
§ 137 Dnr KS 2018/514 Svar på remiss - Naturvårdsverkets uppdrag att se över och föreslå ändringar i reglerna om landsbygdsutveckling i strandnära läge	33

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 125

Dnr KS 2018/14

Information**Slutlig beslutsinstans**

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Beslut

Lägga informationen med godkännande till handlingarna.

Ärendet

Peter Carlstedt informerar om årsbudget 2019 med flerårsplan 2020-2021 för Kramfors kommun. Ärendet kommer att behandlas på kommunstyrelsens sammanträde 2018-11-13.

§ 126

Dnr KS 2018/669

Reglementen för Kommunstyrelsen och övriga nämnder i Kramfors kommun

Slutlig beslutsinstans

Kommunfullmäktige

Förslag till beslut

1. Anta nytt reglemente för Kommunstyrelsen och övriga nämnder att börja gälla från och med 2019-01-01.
2. Uppdra till Kommunstyrelsen att besluta om hur tjänstemannaorganisationen behöver ändras med utgångspunkt från reglementet.

Ärendet

Kommunfullmäktige beslutade 2017-12-28 § 163 dnr KS 2016/545 om en förändrad politisk organisation. I detta beslut fick Kommunstyrelsen uppdraget att komma med förslag till nya reglementen för Kommunstyrelsen och övriga nämnder.

Kommunfullmäktige fastställde ett nytt reglemente så sent som 2018-06-25 § 86 dnr KS 2018/316 där det bland annat framgick att flera nämnder ska byta namn från 2019-01-01, att en ny nämnd skapas (Produktionsnämnden) samt att Miljö- och byggnämnden avskaffas.

Utöver de förändringar som det beslutades om före sommaren så har processen fortgått och nu föreslås ytterligare några ändringar.

Produktionsnämnden

Produktionsnämndens uppdrag utökas något i och med att nämnden föreslås få ett ansvar för frågor kopplade till kommunens it-drift. I övrigt så har den text som beskriver nämndens uppdrag omarbetats i syfte att bättre koppla till aktuell lagstiftning. Dessutom har uppdraget förtydligats.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Kommunstyrelsen

Trafiknämnd

I juni beslutades att Produktionsnämnden skulle bli trafiknämnd men fortsatta diskussioner har givit att det nu istället föreslås att Kommunstyrelsen ges det uppdraget.

Digitalisering

Eftersom ansvaret för IT-drift flyttas till produktionsnämnden så förtydligas i reglementet att kommunstyrelsen har ett övergripande ansvar för strategisk digital utveckling.

Kultur

Den så kallade ”allmänskulturen” (inte bibliotek och kulturskola) flyttas till kommunstyrelsen. Syftet är att stärka områdets betydelse som en del i samhällsutvecklingen och genom en strategisk samverkan mellan näringsliv, fritid, turism och kultur stärka arbetet med samhällsutvecklingen i kommunen.

Bildningsnämnden

Bildningsnämnden tillförs ansvaret för kommunala arbetsmarknadsinsatser. Motivet är, att i linje med den argumentation som BAS-förvaltningen fört fram tidigare, att det politiska ansvaret för vuxenutbildning och arbetsmarknadsfrågor även fortsättningsvis ska höra samman.

Välfärdsnämnden

Välfärdsnämndens uppdrag minskar något i och med att arbetsmarknadsfrågorna flyttas till Bildningsnämnden. Nämndens uppdrag renodlas i och med detta.

Överförmyndarnämnden

Överförmyndarnämnden blir tillika jävsnämnd. Som sådan har nämnden uppdraget att besluta i ärenden om tillsyn och övrig myndighetsutövning där kommunstyrelsen på grund av jäv inte kan fatta beslut.

Konsekvenser av ett nytt reglemente

När reglementet är beslutat behöver följande aktiviteter planeras för:

- beslut om en ny tjänstemannaorganisation och
- delegationsordningar, som utgår från det nya reglementet, behöver tas fram och antas av varje nämnd.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Efter att beslutet har passerat KSAU skickas ärendet vidare till partiernas gruppleddare för kännedom.

Ordning för inkallande av ersättare till tjänstgöring

Ordningen för inkallande av ersättare till tjänstgöring har reviderats utifrån valresultatet.

Ekonomi och finansiering

Beslutet innebär inget behov av ytterligare finansiering. Budgetförslaget för de olika nämnderna 2019 har ändrats i enlighet med de nya ansvarsområdena utifrån principen att såväl överskott som underskott följer med till den mottagande nämnden.

Måluppfyllelse

Detta beslut påverkar inte direkt måluppfyllelsen.

Samråd

Samråd har skett med berörda förvaltningar.

För att främja transparens och delaktighet så föreslår kommunledningsförvaltningen att ärendet skickas till partiernas gruppleddare efter att det passerat KSAU.

Beslutsunderlag

Kommunfullmäktige sammanträdesprotokoll daterad 2018-06-25 § 86 dnr KS 2018/316.

Reglementen för Kommunstyrelsen och övriga nämnder i Kramfors kommun.

Efter KSAU skickas beslutet till

Partiernas gruppleddare för kännedom.

Slutliga beslutet skickas till

BKU-nämnden

BAS-nämnden

Samhällsavdelningen

Tekniska avdelningen

Revisionen

Överförmyndarnämnden

Valnämnden

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Arvodesberedningen
Ekonomienheten

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

§ 127

Dnr KS 2018/698

Renhållningstaxa 2019

Slutlig beslutsinstans

Kommunfullmäktige

Förslag till beslut

Anta ny renhållningstaxa från och med 2019-01-01.

Reservation

Thomas Tillström (M) reserverar sig mot beslutet.

Ärendet

Kommunen har en renhållningstaxa för hämtning av hushållsavfall och slamtömning. Den reglerar avgifter för olika typer av hämtning beroende på t ex kärlestorlek och hämtningsintervall samt olika typer av slamtömning.

Förslaget som presenteras nedan innebär en ökning av intäktsbudgeten med 2 374 tkr från 14 852 tkr (2018) till 17 226 tkr (2019). Sett till enskilda poster utgör framtida driftskostnader av en återvinningscentral i Ullånger ca 1 300 tkr och höjda omkostnader gällande förbränning av avfall ca 1 400 tkr, totalt 2 700 tkr. Dessa kostnadsökningar är direkt hänförliga till det avfall som hushållen genererar.

Förändringarna i taxekalkyl 2019 har därför justerats genom att

- kostnadsökningen för ÅVC Ullånger belastar grundavgiften
- kostnadsökningen för förbränning av avfall belastar viktavgiften

För det vanligaste hushållet blir förändringen enligt nedan.

	Taxa 2018 (kr)	Taxa 2019 (kr)	Förändring (kr)
Grundavgift en- och tvåfamiljshus	525	676	151
Viktavgift omräknad till årskostnad vid 20 kg avfall tömt 26 ggr/år	702	949	247

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Kärlavgift 190 liter inom 1,6 m från stannställe	460	460	0
Summa	1687	2085	398

Ändringar i taxan

Enligt kommunstyrelsens beslut 2018-10-16 (Dnr 2018/465 § 126) ska en upphandling av en totalentreprenad för projektering och byggande av återvinningscentral i Ullånger utföras. Beräknade driftskostnader för den planerade återvinningscentralen har inkluderats i föreslagen taxehöjning av grundavgifterna för hämtning av hushållsavfall. Punkten 1.1 grundavgift ändras från 525 kr/fastighet till 676 kr/fastighet. Flerfamiljshus och kommersiella fastigheter som tidigare betalat 315 kr/lägenhet eller lokal föreslås få en avgift på 405 kr/lägenhet eller lokal. Grundavgiften för fritidshus höjs från 260 kr/fritidshus till 338 kr/fritidshus.

Enligt beslut av kommunstyrelsens arbetsutskott 2018-10-09 (Dnr 2018/550 § 123) har en upphandling av avfallsförbränning genomförts. Kostnaderna för avfallsförbränningen kommer i och med den nya avtalsperioden öka med över 30 % vilket är skälet till att vikttaxan under punkt 1.2 höjs från 1,35 kr/kg till 1,83 kr/kg.

Enligt gällande avtal för avfallshämtning (KS 2015/332) uppdateras priserna enligt avfallsindex för insamling. Index har ökat de senaste åren och för 2019 visar utvecklingen på att priserna i avtalet kommer att höjas med 3,4%. Trots detta föreslås kärlavgifterna att vara oförändrade eftersom vi kommer att ha kostnadstäckning utan höjning.

Generellt behövs inga höjningar av taxan 2019 göras för slamtömning. Däremot föreslår tekniska avdelningen en förändring gällande budade tömningar. En budad tömning påverkar tömningsschemat negativt och ska ses som undantag de planerade tömningarna. Om kostnaden är densamma för ordinarie tömning och 14 dagars budad tömning finns ingen miljöstyrande effekt.

Punkten ”2.6 Tömning efter särskild budning” höjs från 0 kr till 500 kr/budning inom 14 dagar för slamavskiljare. Taxan för tömning efter särskild budning för slutna tank, BDT-brunn, minireningsverk och fosformaterial inom 14 dagar ändras inte. Skälet till höjningen är att tjänsten är tänkt att användas vid tillfällen där fastighetsägaren har särskilda skäl att buda tömning.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Punkten ”2.7 Tilläggstjänster”

På grund av skälen specificerade under punkten 2.6 Taxan för akut tömning för slamavskiljare inom 24h för vardagar 07.00 – 16.00 höjs från 500 kr till med 1000 kr. Taxan för akut tömning för slamavskiljare inom 24h för vardagar 16.00 – 07.00 höjs från 1 135 kr till med 1 635 kr (500 kr). Taxan för akut tömning för slamavskiljare inom 24h för fredag 16.00 – måndag 07.00 höjs från 2 750 kr till med 3 250 kr.

Beslutsunderlag

Renhållningstaxa för Kramfors kommun (med ändringar gulmarkerade).

Beslutet skickas till

Tekniska avdelningen

Miljö och byggnämnden.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 128

Dnr KS 2018/696

Taxor och avgifter, samt riktlinjer för uthyrning av kommunala idrotts- och fritidsanläggningar 2019**Slutlig beslutsinstans**

Kommunfullmäktige

Förslag till beslut

Fastställa taxor och avgifter inklusive riktlinjer för 2019 i enlighet med förslaget.

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta för egen del att:

Uppdra till samhällavdelningen att föra en dialog med Bildningsförvaltningen om samordning av taxor och avgifter för fritidsaktiviteter i kommunala anläggningar inför 2020.

Ärendet

Kommunfullmäktige fastställer varje år taxor och avgifter för uthyrning gällande kommunala idrotts- och fritidsanläggningarna Bollstahallen, Ådalshallen, Latbergshallen, Kramfors IP och Flogstabadet.

Taxor och avgifter är uppdelade i två nivåer. Taxa 1 avser ideella föreningar, egna förvaltningar, skolornas verksamhet och taxa 2 avser ej bidragsberättigade föreningar, företag, samt föreningar och förbund utifrån kommersiella intressen.

De förändringar som föreslås är att taxan för deltagande i babysim höjs från 800 kronor till 900 kronor. Att hyra D-hallen för taxa 1 höjs från 100 kronor till 125 kronor samt att hyra D-hallen för taxa 2 höjs från 200 kronor till 250 kronor.

Samtliga höjningar motiveras med att dessa hyror inte reglerats på flera år som övriga taxor.

Samråd

Samråd har skett inom Samhällsavdelningen.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Beslutsunderlag

Bilaga taxor, avgifter och riktlinjer

Beslutet skickas till

Samhällsavdelningen

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 129

Dnr KS 2018/689

**Taxa för kommunens verksamhet enligt miljöbalken,
plan- och bygglagen med flera****Slutlig beslutsinstans**

Kommunfullmäktige

Förslag till beslut

1. Revidera taxor för kommunens provning och tillsyn enligt miljöbalken, plan- bygglagen, alkohollagen, tobakslagen och lagen om receptfria läkemedel.
2. Revidera taxa för uppdragsverksamhet som genomförs när personal från Miljö- och byggförvaltningen anlitas för annat än myndighetsutövande.
3. Anta ny taxa för provning och tillsyn enligt strålskyddslagen.
4. Anta ny taxa för provning och tillsyn enligt lagen om animaliska biprodukter.
5. Samtliga ändringar börjar gälla från och med 2019-01-01 med undantag för taxan för provning mm enligt Plan- och bygglagen som börjar gälla från och med 2019-07-01.
6. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att särskilt informera om den nya taxan för provning mm enligt Plan- och bygglagen.

Ärendet

Miljö- och byggnämnden har tillsyn och provning enligt en mängd olika lagstiftningar. Det flesta ger kommunen rätt att ta betalt för sitt arbete. I livsmedelslagstiftningen finns krav på att avgifterna ska betala alla kostnader. I andra lagar finns inte motsvarande krav.

Sveriges kommuner och landsting (SKL) har tagit fram nya underlag för taxor för miljöbalken och plan- och bygglagstiftningen. Dessa underlag är gjorda så att de ska ge full kostnadstäckning.

Kommunfullmäktige har fastställt taxor för tillsyn och provning enligt miljöbalken, plan- och bygglagen, livsmedelslagen, alkohol- och tobakslagen

Kommunstyrelsens arbetsutskott

samt lagen om receptfria läkemedel. Det finns också en taxa för uppdragsverksamhet, dvs. för tjänster inom miljö- och byggområdet som inte är myndighetsutövning t.ex. hjälp med provtagning och föreläsningar.

Taxorna har de senaste åren kunnat höjas med konsumentprisindex (KPI) eller basbelopp. Dessa index har de senaste två åren gett en höjning med ca 1 % per år. Tidigare år har KPI legat på 0 %. De höjningar som gjorts har inte motsvarat kostnadsökningarna för verksamheten.

Sveriges kommuner och Landsting (SKL) har tagit fram ett prisindex för kommunal verksamhet, PKV. Det tas fram genom att priserna för löner, material och tjänster samt köpt verksamhet viktas till ett genomsnittligt pris. I de nya taxorna föreslås detta index.

Förslag på taxor

Samtliga avgifter i taxorna är baserade på en timkostnad som beräknats med den modell som Sveriges kommuner och landsting (SKL) tagit fram och som räknar med full kostnadstäckning för kommunens arbete. Höjningen av timpriset är i samma nivå som om nuvarande taxa varit indexreglerat med SKL:s index PKV istället för som nu KPI. Till skillnad från både statlig taxa för miljöbalken och SKL:s underlag så fortsätter kommunen att inte ta betalt för restid. Detta innebär att tillsynskostnader blir lika oavsett var i kommunen man bedriver verksamhet.

Timpriset blir 942 kronor med oktober månad 2018 som referensmånad.

Den största förändringen är i taxan enligt plan- och bygglagen. Denna taxa har tidigare haft en krånglig beräkning där storleken (antal kvadratmeter) på bygget multiplicerats med olika faktorer. Nu blir det en taxa med fasta priser där det är enkelt för den sökande att få veta vad bygglovets kostar och som underlättar vid fakturering.

I många ärendepreiser anges timpris. Då betalas för varje påbörjad halvtimme men med en minimiavgift på en hel timme. Detta beror på den administrativa tiden (diarieföring, arkivering, fakturahantering etc.) är nästan lika stor på ett litet ärende som ett ärende som har längre handläggningstid. Samtliga taxor är baserade på handläggningstider. För de fasta avgifterna har en genomsnittlig handläggningstid för den typen av prövning/tillsyn använts.

Miljö- och byggnämnden föreslår kommunfullmäktige att alla befintliga taxor ändras förutom den som gäller för livsmedelslagen. Där pågår en översyn som troligen leder till att hela taxan måste göras om. Nämnden

Kommunstyrelsens arbetsutskott

föreslår också två nya taxor, en som gäller strålningskyddslagen och en för lagen om foder och animaliska biprodukter.

Ändringarna träder i kraft vid årsskiftet för att kunna användas vid kommande års debitering av årsavgifter.

Förändringen av taxan för prövning mm enligt Plan- och bygglagen är så pass omfattande att kommunledningsförvaltningen föreslår att denna taxa börjar gälla 2019-07-01 och att kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen ett uppdrag att särskilt informera om den nya taxan.

Ekonomi och finansiering

Detta beslut kräver ingen extra finansiering.

Måluppfyllelse

Detta beslut går i linje med kommunens övergripande mål om god ekonomisk hushållning med anledning av att miljö- och bygg kan debitera i enlighet med reella kostnader.

Samråd

Inget samråd har skett i beredningen av detta ärende.

Beslutsunderlag

Taxa för prövning och tillsyn enligt alkohollagen och tobakslagen

Taxa för offentlig kontroll av animaliska biprodukter

Taxa för prövning och tillsyn enligt miljöbalken

Taxa för prövning mm enligt Plan- och bygglagen

Taxa för kontroll av handel med vissa receptfria läkemedel i Kramfors kommun

Taxa inom strålskyddslagens område

Taxa för uppdragsverksamhet

Beslutet skickas till

Miljö- och bygg

Administrativa enheten (Kommunikation)

§ 130

Dnr KS 2018/699

Investeringsfond och taxejusteringar – VA verksamheten 2019-2021

Förslag till beslut

1. VA-taxan höjs med 4 %.
2. Revidera projekt i investeringsfonden.
3. Ny taxa antas för Kramfors kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning och gäller från och med 1 januari 2019.

Ärendet

Stora delar av vatten- och avloppsverksamheten i Sverige står inför omfattande och kostsamma utmaningar nu och i framtiden, detta för att kunna säkra dricksvattenleveransen och spill- och dagvattenavledningen på ett säkert och miljömässigt bra sätt, samt att klara de ökade myndighetskraven och inte minst klimatförändringarna.

Kramfors är inget undantag. Kommunen har en VA-verksamhet som är omfattande i förhållande till nuvarande invånarantal med många anläggningar och ett omfattande ledningsnät. Förnyelsebehoven kommer att öka i allt högre takt på grund av anläggningarnas ålder vilket innebär ökade kostnader.

Vi kan konstatera att befolkningen i Kramfors kommun idag inte prioriterar samma bostadsorter som traditionellt varit attraktiva i kommunen. Dels finns det ett ökat behov av bostäder sjönära/havsnära och dels verkar många föredra att bo i den största tätorten i kommunen.

Det finns områden idag där vi inte har tillräckligt stor kapacitet på vattensidan och även områden där vi har överkapacitet. Genom att anlägga förbindelseledningar mellan dessa områden kan vi bygga bort problemet och utnyttja de resurser vi har på ett effektivt sätt.

Redan nu måste det till en välgrundad gissning om var vi behöver utöka vårt VA-område så att rätt resurser används för att bygga rätt inför framtiden.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

En översyn av avgifterna har genomförts baserade på förväntade kostnadsförändringar till följd av en förändrad kostnadsbild för VA-verksamheten som kan förväntas under 2019.

I PM dat 2015-03-01 över vatten och avloppsverksamheten i Kramfors kommun finns nuvarande och framtida utmaningar belysta. PM är till stora delar fortfarande giltigt även om vissa förändringar skett.

Industriellt processvatten

Kommunfullmäktige beslutade 2016-10-31, § 153 dnr KS 2015/550, att bifalla en motion om utredning av en särskild taxa för industriellt processvatten. Det är i dagsläget relativt sett få industrier som skulle bli påverkade av en särskild taxa och ett problem är att de tekniska lösningar som finns idag är specialanpassade för var och en av dessa. Det förs för närvarande diskussioner med Mondi om anläggningen på Malmbergskajen och avloppsreningsverket i Nyland håller på att byggas om, delvis på grund av produktionsökningen vid High Coast Destilleri (f.d. BOX). Detta medför att utredningen om en eventuell industritaxa ännu inte kan slutföras.

Investeringsfond

Enligt lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster kan överskottsmedel inom VA-verksamheten reserveras för framtida nyinvesteringar som kommer hela VA-kollektivet till godo. Detta skall ske genom avsättning till en särskild investeringsfond. Avsättningarna skall avse bestämda åtgärder som redovisas i en fastställd investeringsplan av vilken skall framgå beräknad kostnad för åtgärderna. Det ska även redovisas när medlen avses tas i anspråk och upplysningar som behövs för att avsättningens storlek ska kunna bedömas. Någon bestämd tidsgräns skall inte gälla i lagen men normalt skall inte åtgärderna ligga mer än tio år framåt i tiden. Om medlen inte kommer till användning ska de återföras till den löpande redovisningen.

Investeringsfonden måste vara ett dynamiskt dokument eftersom tiden ibland gör att andra prioriteringar kan uppstå. Desto längre in i framtiden vi är ju svårare är det att ha helt rätt i prioriteringslistan. Investeringsfonden är också beroende av att vi kan höja avgiften i motsvarande grad såsom de generella kostnadsökningarna är.

Kommunstyrelsens arbetsutskott**Ekonomi och finansiering****VA-Taxa**

I tjänsteskrivelse ”Investeringsfond 2018-2020” Dnr 2017/575 aviserades att årliga justeringar av VA-taxan skall införas för att kunna möta ökade kostnader till följd av indexhöjningar, se Tabell 1.

Indexhöjning VA

Tabell 1 Beräknade kostnadsökningar

Slag	Budget	Indexhöjning	Kostnad
Maskiner	7 034 000	5,2%	365 000
Kemikalier	3 575 000	3%	107 250
Elkostnader	5 238 000	4%	209 000
Anläggnings och underhålls mtrl.	4 094 000	3%	123 000
Lönekostnader	12 517 000	3%	375 000
Summa			1181 000

Utifrån ovanstående tabell föreslås att bruksavgiften i VA-taxan höjs med 4 %. Den föreslagna höjningen av VA-taxan innebär att årskostnaden för en normalvilla ökar med 180 kr.

Investeringsfond

För tiden 2019 – 2021 föreslås att följande nyinvesteringar finansieras genom överskott som kan komma att uppstå i verksamheten och som inte återförs till VA-kollektivet, se Tabell 2.

Tabell 2 Investeringsfondens prioriteringar de närmsta åren.

Investeringar Vattenverk	2019	2020	2021
Angsta vattenverk leverans från Östby		1500	2500
Angsta nytt borrhål för reservtåkt	1000		
Bönhamns v-verk ombyggnad till biologiskt filter	1500		
Norrällsvikens v-verk ny vattentåkt	1500		
Upprustning Marieberg ARV	600		
Överföringsledning till Torroms vattenverk	1000	1500	
Överföringsledning till Torroms-Hol		1000	
Summa	5600	4000	2500
Investeringar Reningsverk			
Digitalisering och uppkoppling av Va-	400	1000	1000

Kommunstyrelsens arbetsutskott

anläggningar			
Docksta arv upprustning av värme, el och styrutrustning			1000
Ullångers arv styr och reglerutrustning		1000	
Byte centrifug Öds reningsverk			1500
Summa	400	2000	3500
Investeringsfond	6000	6000	6000

Samråd

Samråd har skett med Krambo.

Beslutsunderlag

PM dat 2015-03-01

Taxa 2019-01-01

Bilagor till PM

Beslutet skickas till

Tekniska avdelningen

§ 131

Dnr KS 2018/661

Svar på motion om utökad tid i kommunal förskola

Slutlig beslutsinstans

Kommunfullmäktige

Förslag till beslut

Avslå motionen.

Reservation

Thomas Tillström (M) reserverar sig mot beslutet.

Ärendet

Kommunfullmäktige (KF) beslutade 2018-01-29 § 10 att överlämna rubricerad motion från Anna Proos (M) till kommunstyrelsen för beredning.

Motionären vill att kommunfullmäktige ska ge kommunstyrelsen i uppdrag att utreda möjligheter och ta fram konsekvenser för en utökning av tiden för barn i förskolan vars föräldrar är arbetslösa/deltidsanställda eller föräldralediga. I dag får dessa föräldrar ha barnet/barnen i förskolan 15 timmar per vecka. Motionären vill att en utredning ska göras för att ta fram möjligheter och konsekvenser om kommunen erbjuder 25 timmar i veckan. Motionären menar att flera kommuner i landet har tänjt på gränserna, till att erbjuda 25 timmar i veckan, vissa kommuner ännu mer. Anledningen menar motionären är att barnet annars missar mycket av den pedagogiska verksamheten och riskerar att hamna efter i bl.a. språkutvecklingen. Idag finns möjligheten om det föreligger särskilda skäl att få utökade timmar men motionären tycker att denna möjlighet ska vara för alla utan att behöva uppge särskilda skäl.

Motionen har remitterats till Barn-, kultur och utbildningsnämnden (BKU-nämnden) som föreslår att inte rekommendera en generell utökning av tid.

BKU-nämndens motivering till beslutet är att i stort sett alla förskolor och avdelningar i kommunen redan är fyllda och att behovet av förskoleplatser dessutom ökar. Fyllda barngrupper, en större andel yngre barn och svårigheten att rekrytera utbildad personal ökar arbetsbelastningen.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Arbetsmiljön och även ekonomin bevakas på ett särskilt sätt och en kontinuerlig dialog förs med berörda fackförbund. Målsättningen är att fortsätta erbjuda en trygg och utvecklande utbildning för förskolans barn och en hanterbar och stimulerande arbetsmiljö för medarbetarna. Med dessa utmaningar som bakgrund rekommenderar BKU-nämnden inte att ge generell möjlighet till utökad tid i kommunal förskola.

Kommunledningsförvaltningens yttrande

Barn är naturligt nyfikna och vill upptäcka världen och med en bra förskola läggs en bra start för grundskolan. Den ambitionsökning som motionären ger uttryck för i sin motion är lovvärd. Att öka tillgängligheten till förskolan även för barn som har föräldrar som är hemma är sannolikt bra för barnen och skulle ge ökad stimulans till det lärande som förskolan ger.

Problemet är kommunens ekonomiska situation visar på betydande ekonomiska problem även de kommande åren och de handlingsplaner som finns i de två stora nämnderna ser inte ut att räcka för att kommunen totalt sett ska klara balanskravet och att då utvidga BKU-nämndens åtagande och erbjuda tjänster utöver det lagstyrda känns inte relevant i nuläget.

Kommunledningsförvaltningen föreslår därför i linje med BKU-nämnden att motionen ska avslås därför att kommunen följer Skollagens krav gällande allmän förskola 525 timmar per år för barn 3- 5år samt 15 timmar per vecka för arbetssökande och föräldralediga. Kommunen följer även lagstiftarens krav när det gäller de barn som av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling i form av förskola. Barn med behov ges redan stöd som deras speciella behov kräver.

Sammanfattningsvis föreslås därför ett avslag med följande motiveringar:

- Kramfors kommun erbjuder förskola i den omfattning som lagstiftaren kräver,
- de barn som har särskilda behov erbjuds redan idag utökad tid och
- att avsätta resurser för att göra en utredning som motionären förespråkar med en höjd ambitionsnivå kan inte anses relevant med utgångspunkt från den ekonomiska situationen som kommunen befinner sig i.

Kommunstyrelsens arbetsutskott**Ekonomi och finansiering**

Ett avslag på motionen föranleder inga ökade kostnader eller behov av ytterligare finansiering. Om motionen däremot beviljas behöver resurser avsättas till en vidare utredning.

Måluppfyllelse

Ett avslag på motionen hjälper kommunen att uppnå målet med God ekonomisk hushållning.

Samråd

BKU-förvaltningen och beslut av BKU-nämnden.

Yrkande

Jan Sahlén (S) yrkar på att motionen ska avslås.

Thomas Tillström (M) yrkar på att motionen ska bifallas.

Propositionsordning

Ordförande meddelar att proposition kommer ställas på bifall på Jans Sahléns yrkande om att avslå motionen och bifall på Thomas Tillström (M) yrkande om att bifalla motionen. Propositionsordningen godkänns.

Efter ställd proposition finner ordförande att kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar att förslaget till beslut ska vara att avslå motionen.

Beslutsunderlag

BKU-nämndens yttrande 2018-09-26§72 Dnr BKU 2018/ 53

Kommunfullmäktige beslut 2018-01-29 § 10

Anna Proos (M) Motion, 2017-12-12

Beslutet skickas till

Motionären Anna Proos (M)

BKU

§ 132

Dnr 2018/662

Svar på motion om kostnadsfritt vattenprov i Kramfors kommun

Slutlig beslutsinstans

Kommunfullmäktige

Förslag till beslut

Avslå motionen.

Reservation

Thomas Tillström (M) reserverar sig mot beslutet.

Ärendet

Anna Proos har inkommit med en motion (KF 2018-01-29) om att ge möjlighet till kostnadsfria vattenkvalitetsprov.

”Att ge kommunstyrelsen uppdraget att se över möjligheten att låta alla småbarnsfamiljer kostnadsfritt kunna få sitt enskilda vatten analyserat via beprövade metoder och livsmedelsverkets rekommendationer vart tredje år fram till det att hushållets barn fyllt 10 år om man inte har en fastighet som ingår i någon vattenförening samt att man är privatperson.”

Utredningen i sig är inget stort arbete och därför dras slutsatser redan i denna skrivelse. Idag finns det cirka 140 hushåll i kommunen där det finns barn under 10 år. De hushåll som har enskild brunn bör ha kunskap om vilket vatten de har så att det inte innehåller något ämne som inte bör finnas i dricksvattnet eller på annat sätt inte är tjänligt. För att vara säker på det bör man låta prova vattnet via ett ackrediterat laboratorium. Livsmedelsverket har tydliga rekommendationer för vad som ska ingå i provet och hur ofta. I Kramfors finns det exempelvis en del berggrund som har ett högt fluoridinhåll. Sådant dricksvatten bör ej ges till små barn och man bör vara observant på sitt dricksvatten i största allmänhet om man har små barn hemma.

Om man beställer ett vattenprov som motsvarar det som livsmedelsverket rekommenderar kostar det idag ca 1700 kr. Om vi delar den kostnaden på tre år som motionären föreslår blir priset knappt 600 kr per år. Den totala

Kommunstyrelsens arbetsutskott

kostnaden för vatten kan vara cirka 10 000 kr per år om man har kommunalt vatten och i relation till detta är laboratorieprovet inte särskilt kostsamt för det enskilda dricksvattnet.

Kostnaden för Kramfors kommun om vi erbjuder gratis prov blir inte obetydlig om man räknar in både tid för tjänstepersoner och kostnad för laboratorieresultat. Tekniska avdelningen uppskattar merkostanden till cirka 50 000 kr per år.

Ägare av enskilda vattentäkter bör ändå uppmuntras till egen provtagning av dricksvattnet och därför ska det finnas adekvat information lättillgänglig på kommunens hemsida.

Motionen avslås med motivering att kommunens ekonomi inte medger kostnadsökningar som inte är absolut nödvändiga.

Ekonomi och finansiering

Inte aktuellt om motionen avslås.

Yrkande

Jan Sahlén (S) yrkar på att motionen ska avslås.

Thomas Tillström (M) yrkar på att motionen ska bifallas.

Propositionsordning

Ordförande meddelar att proposition kommer ställas på bifall på Jans Sahléns yrkande om att avslå motionen och bifall på Thomas Tillström (M) yrkande om att bifalla motionen. Propositionsordningen godkänns.

Efter ställd proposition finner ordförande att kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar att förslaget till beslut ska vara att avslå motionen.

Beslutsunderlag

Anna Proos motion om kostnadsfria vattenprov i Kramfors.

Beslutet skickas till

Tekniska avdelningen

Miljö- och Byggförvaltningen

§ 133

Dnr KS 2018/70

Svar på medborgarförslag om en trafiksäker miljö i Lunde

Slutlig beslutsinstans

Kommunfullmäktige

Förslag till beslut

Avslå medborgarförslaget och godkänna svarsbrevet.

Ärendet

Lars Lindblom och Therese Lindblom Kleva har i ett medborgarförslag 2017-02-05 framställt önskemål om *"nybyggnad av gångväg efter Lundevägen (332) genom Lunde, att det hastighetsbegränsas vid Grämestaskolan till 30 km/h, samt att övergångsställen byggs vid lämpliga platser"*.

Kommunfullmäktige har beslutat att överlämna ärendet till kommunstyrelsen för beredning.

Enligt Lindblom har Lundevägen under flera år varit en osäker trafikmiljö när barn ska gå till Grämestaskolan. Hastighetsbegränsningen som i dagsläget är satt till 60 km/h följs inte och vintertid när vägen plogas blir gångbanorna mycket smala.

Att bygga en gångväg längs med Lundevägen, sänka hastigheten till 30 km/h samt att rita övergångsställen på strategiska ställen skulle sannolikt höja trafiksäkerheten för gångtrafikanter.

Föräldrar i Lunde har vid ett flertal tillfällen hört av sig till tekniska avdelningen med en önskan att göra trafiksäkerheten högre i anslutning till Grämestaskolan.

Vägarna som finns vid Grämestaskolan, både väg 90 och väg 332, är statliga vägar med Trafikverket som huvudman. Alla åtgärder i anslutning till dessa vägar är det Trafikverket som genomför. Kommunen har påtalat trafiksituationen vid skolan i möten med Trafikverket under lång tid. Även om många delar uppfattningen om att det går att höja säkerheten för gående

Kommunstyrelsens arbetsutskott

och cyklister i området har inga åtgärder prioriterats för det här området ännu.

Medborgarförslaget avslås med motiveringen att kommunen inte kan fatta beslut om åtgärder på de vägar som Trafikverket ansvarar för.

Ekonomi och finansiering

Inte relevant eftersom driftansvaret inte ligger på Kramfors kommun.

Måluppfyllelse

Beslutsunderlag

Medborgarförslaget

Beslutet skickas till

Lars Lindblom

Therese Lindblom Kleva

Tekniska Avdelningen

§ 134

Dnr KS 2018/526

Riktlinje för likabehandling och mångfald

Slutlig beslutsinstans

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Beslut

1. Anta förslag till riktlinje för likabehandling och mångfald.
2. Häva nu gällande riktlinje för jämställdhet och mångfald, diarienummer KS 2015/537, beslutad av KSAU 2015-12-15.

Ärendet

Den 1 januari 2017 ändrades bestämmelserna om aktiva åtgärder i diskrimineringslagen. Enligt diskrimineringslagen ska arbetsgivaren arbeta med aktiva åtgärder som omfattar samtliga sju diskrimineringsgrunder. Arbetssättet ska vara förebyggande och främjande för att motverka diskriminering och skapa förutsättningar för lika rättigheter och möjligheter oavsett diskrimineringsgrund. Arbetet ska genomgöras systematiskt och med hjälp av aktiva åtgärder. Arbetet ska dokumenteras och ske i samverkan med de fackliga organisationerna. I riktlinjen för likabehandling och mångfald beskrivs Kramfors kommuns systematiskt förebyggande diskrimineringsarbete som arbetsgivare.

Ekonomi och finansiering

Riktlinjens aktiva åtgärder föreslås inrymmas inom befintlig ekonomisk ram.

Måluppfyllelse

Kramfors kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare där alla ska ha lika rättigheter och möjligheter. Den här riktlinjen för likabehandling och mångfald beskriver Kramfors kommuns systematiskt förebyggande diskrimineringsarbete som arbetsgivare och den lyfter fram aktiva åtgärder som bidrar till måluppfyllelsen, Kramfors kommun som attraktiv arbetsgivare.

Kommunstyrelsens arbetsutskott**Samråd**

HR-avdelningen bildade 2016 en arbetsgrupp med grannkommuner för att tillsammans tolka ändringarna i diskrimineringslagen. Därefter har arbetet med att utforma riktlinjen diskuterats i HR-rådet och i den centrala samverkansgruppen. I den centrala samverkansgruppen beslutades att HR-avdelningen skulle bilda en arbetsgrupp med några fackliga representanter för att samverka kring utformandet av riktlinjen. Resultatet av det samarbetet presenterades för HR-rådet den 13 september 2018 och den centrala samverkansgruppen den 28 september 2018. De fackliga organisationerna hade då inga synpunkter på riktlinjen.

Beslutsunderlag

Riktlinje för likabehandling och mångfald, diarienummer KS 2018/526

Beslutet skickas till

HR-avdelningen

Respektive nämnd

§ 135

Dnr KS 2018/630

Initiera upphandling för rivning av byggnader

Slutlig beslutsinstans

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Beslut

1. Tekniska avdelningen uppdras att i samarbete med upphandlingsenheten upphandla rivning av byggnader.
2. Avdelningschef för tekniska avdelningen bemyndigas att underteckna erforderliga handlingar samt teckna avtal med leverantör efter genomförd upphandling.

Ärendet

Tekniska avdelningen genomför rivningar av byggnader runt om i kommunen av ödehus som är farliga för allmänheten men även för att tillgängliggöra mark för exploatering i framtiden. Tidigare har det gjorts en direktupphandling på varje objekt, men för att göra varje objekt mer effektivt och för att kunna följa upp projekten med både kostnader och tidsplaner underlättar ett ramavtal för rivningar.

Tekniska avdelningen kommer i nära samarbete med upphandlingsenheten ta fram underlag för upphandlingen.

Ekonomi och finansiering

Syftet med upphandlingen är att åstadkomma det bästa förhållandet mellan pris och kvalitet enligt LOU. Efter avslutad upphandling köps tjänster inom ordinarie budget alternativt inom ramen för projekt.

Måluppfyllelse

För att uppnå kommunfullmäktiges övergripande mål om god ekonomisk hushållning och kommunstyrelsens mål om avtalstrohet är det viktigt hur upphandlingsfrågorna hanteras. Målsättningen med upphandlingen är att tillgodose dessa mål.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

En väl genomförd upphandling skapar förutsättningar för ett livskraftigt näringsliv och ett hållbart samhälle vilket ligger väl i linje med vision 2031 och viljeinriktningen för perioden 2016-2019.

Upphandlingen kommer att genomföras enligt gällande riktlinjer för upphandling och inköp.

Samråd

Under upphandlingsprocessen kommer samverkan ske med kommunens förvaltningar och bolag.

Beslutet skickas till

Tekniska avdelningen

Upphandlingsenheten

§ 136

Dnr KS 2018/611

Funktionshinderspolitik

Slutlig beslutsinstans

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Beslut

Uppdra till Samhällsavdelningen att utarbeta en ny riktlinje för funktionshinderspolitiken där det ska framgå hur Kramfors kommun ska närma sig det nationella målet för funktionshinderpolitiken med utgångspunkt i kommunen prioriterade områden och i samverkan med kommunens olika förvaltningar.

Ärendet

Funktionshinderspolitiken utgår från FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Politiken tar tillvara de rättigheter och intressen som personer med funktionsnedsättningar har i samhället. Flera områden omfattas av politiken, till exempel arbetsmarknadspolitiken eller utbildningspolitiken.

Riksdagen fattade i november 2017 beslut om ett nytt nationellt mål för funktionshinderspolitiken och en ny inriktning för genomförandet av funktionshinderspolitiken.

Målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhället för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet beaktas.

I ett hållbart och jämställt samhälle med en god och mer jämlik folkhälsa med möjlighet till ett rikt kulturellt liv, är det av största vikt att arbeta mot ett samhälle där alla medborgare har lika förutsättningar att leva ett gott liv oavsett om man har en funktionsnedsättning eller inte. En riktlinje för hur kommunen ska arbeta utifrån funktionshinderspolitiska målen kan ses som en del av arbete mot att uppnå viljeinriktningens övergripande målbilder.

Kommunstyrelsens arbetsutskott**Samråd**

Samråd har förts med avdelningschef och enhetschef för samhällsavdelningen, samt i tidigare skede med förvaltningschef för Bistånd, arbetsmarknad- och social service.

Beslutsunderlag

Information om länsstyrelsens och MFD:s uppdrag att stödja kommunernas och landstingens funktionshinderspolitiska arbete.

Beslutet skickas till

Elisabeth Svanberg, folkhälsoutvecklare

Sture Andersson, enhetschef

Susanne Königson, avdelningschef Samhällsavdelningen

§ 137

Dnr KS 2018/514

Svar på remiss - Naturvårdsverkets uppdrag att se över och föreslå ändringar i reglerna om landsbygdsutveckling i strandnära läge**Slutlig beslutsinstans**

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Beslut

Godkänna bifogat remissyttrande.

Ärendet

Regeringen har gett Naturvårdsverket i uppdrag att se över reglerna om landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS) i miljöbalken och plan- och bygglagen.

Från februari 2010 infördes därför möjligheten att som särskilt skäl för upphävande eller dispens från strandskyddet uppmärksamma om ett strandnära läge för en byggnad, verksamhet, anläggning eller åtgärd bidrar till utvecklingen av landsbygden (LIS-område). Områden som ska redovisas i översiktsplanen.

Syftet med LIS är att öka befolkningen samt ge fler människor möjligheter att livnära sig på landsbygden, vilket ger underlag till bibehållen eller utvecklad samhällsservice och kommunikationer.

Ekonomi och finansiering

Ett förändrat strandskydd som i högre grad bygger på lokala förutsättningar och nyanser ger nya möjligheter att tillsammans forma en attraktivare kommun. Tillgången på bostäder och arbetstillfällen är avgörande för att stärka kommunens konkurrenskraft och öka befolkningen, vilket stärker kommunens ekonomi.

Kommunstyrelsens arbetsutskott**Måluppfyllelse**

Både i Vision 2031, Viljeinriktningen för mandatperioden 2016-2019 och Översiktsplan 2013 lyfts betydelsen av att skapa förutsättningar för ett långsiktigt hållbart samhälle.

Kramfors kommun har en unik livsmiljö som är resurs för att utveckla boendemiljön och en hållbar besöksnäring. En trivsamt och attraktiv plats där miljöer och människor ges möjlighet att växa efter sina förutsättningar.

I viljeinriktningen anges att sjö- och havsnära lägen ska tas tillvara för attraktivt boende med funktionell tillgång till service och kommunikationer. Något som bidrar till att uppnå befolkningsmålet för Kramfors kommun – 20 000 invånare år 2031.

Samråd

Remissvaret har diskuterats med miljö- och byggförvaltningen.

Beslutsunderlag

Remissvar – Naturvårdsverkets uppdrag att se över och föreslå ändringar i reglerna om landsbygdsutveckling i strandnära läge, KS 2018/611

Beslutet skickas till

Regeringskansliet, Samhällsavdelningen och Miljö- och byggförvaltningen